

Alfred Kaniecki



POZNAŃ

Dzieje miasta wodą pisane



POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH

Prace Komisji Historycznej Tom 65

WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZY

Prace Komisji Geograficzno-Geologicznej Tom 36

Alfred Kaniecki

POZNAŃ

Dzieje miasta wodą pisane



POZNAŃ 2004

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

SPIS TREŚCI

Część pierwsza

PRZEMIANY RZEŻBY I SIECI WODNEJ

Wstęp	11
ROZDZIAŁ I	
Położenie i rozwój miasta	14
ROZDZIAŁ II	
Metody badań stosowane przy rekonstrukcjach środowiska	24
Metody rekonstrukcji elementów środowiska (25). Metody oznaczania wieku (26). Metody oparte na obserwacjach i działalności człowieka (27).	
ROZDZIAŁ III	
Zmiany klimatyczne w późnym glacie i holocenie oraz ich wpływ na kształtowanie koryt rzecznych	29
ROZDZIAŁ IV	
Powstanie i rozwój przełomowej doliny Warty	35
ROZDZIAŁ V	
Przemiany środowiska przyrodniczego związane z działalnością gospodarczą człowieka w ostatnim tysiącleciu	44
ROZDZIAŁ VI	
Próba rekonstrukcji cech środowiskowych miasta	51
Analiza materiałów kartograficznych (53). Analiza materiałów archeologicznych (69). Analiza materiałów geologicznych (77). Analiza tekstów źródłowych (89).	

ROZDZIAŁ VII

Próba odtworzenia zmian dawnego układu hydrograficznego	102
---	-----

ROZDZIAŁ VIII

Modyfikacja stosunków wodnych i rzeźby terenu na potrzeby miasta i jego mieszkańców od X do końca XVIII w.	124
---	-----

ROZDZIAŁ IX

Przemiany środowiskowe na obszarze Poznania po 1793 r.	149
---	-----

Podsumowanie	174
--------------------	-----

Część druga

WODA W SYSTEMIE OBRONNYM I GOSPODARCZYM DAWNEGO POZNANIA

Wstęp	181
-------------	-----

ROZDZIAŁ X

Rozwój gospodarczy Poznania	188
-----------------------------------	-----

ROZDZIAŁ XI

Woda w systemie obronnym miasta	215
---------------------------------------	-----

ROZDZIAŁ XII

Główne szlaki przeprawowe w dolinie Warty i ich obsługa	230
---	-----

ROZDZIAŁ XIII

Rybacktwo	264
-----------------	-----

ROZDZIAŁ XIV

Żegluga – spław towarów	290
-------------------------------	-----

Warunki naturalne i przeszkody w rozwoju żeglugi na Warcie (296). Technika transportu wodnego (305).

ROZDZIAŁ XV

Woda jako czynnik produkcyjny	327
-------------------------------------	-----

ROZDZIAŁ XVI

Woda jako czynnik energetyczny – młyny wodne w dawnym Poznaniu	343
--	-----

Dzieje młynów poznańskich (343). Lokalizacja młynów (372). Przychody i rozchody w młynach wodnych (391). Wielkość produkcji oraz przychody i rozchody w młynie Bogdanka (394). Zestawienia przychodów i rozchodów z innych młynów miejskich (410).

ROZDZIAŁ XVII

Powódzie w Poznaniu i ochrona przed nimi	426
--	-----

Podsumowanie	460
--------------------	-----

Część trzecia

WODA JAKO CZYNNIK ZDROWIA, HIGIENY I KULTURY W ŻYCIU MIASTA
KULTURA WODNA

Wstęp	469
ROZDZIAŁ XVIII	
Czynnik wodny w medycynie i higienie w minionych wiekach	474
ROZDZIAŁ XIX	
Problemy zdrowotne mieszkańców miast w minionych wiekach	492
ROZDZIAŁ XX	
Higiena publiczna w dawnym Poznaniu	508
Zabudowa przestrzenna miasta i warunki mieszkaniowe (510). Sprawy porządkowe (529). Bruki (535). Kontrola żywności (542). Opieka społeczna i zdrowotna w mieście (549). Opieka lekarska (559).	
ROZDZIAŁ XXI	
Higiena osobista	566
ROZDZIAŁ XXII	
Łaźnie	580
ROZDZIAŁ XXIII	
Zaopatrzenie w wodę w dawnym Poznaniu	592
Stan badań i omówienie podstawy źródłowej (592). Studnie prywatne (594). Studnie publiczne i sieć wodociągowa (597). Obsługa sieci wodociągowej (618). Sieć wodociągowa Poznania w XIX w. (630). Jakość ujmowanych wód (639). Podsumowanie (644).	
ROZDZIAŁ XXIV	
Odprowadzanie ścieków	649
ROZDZIAŁ XXV	
Kultura wodna	658
Woda jako czynnik kulturowy (658). Woda w krajobrazie miasta (665).	
Podsumowanie	682
Zakończenie	689
Summary	697
Spis rycin	709